

DRUŠTVO ZA REVIZIJU FINANSIJSKIH ISKAZA D.O.O.

PODGORICA

**AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICA**

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2023. GODINU**

DRUŠTVO ZA REVIZIJU FINANSIJSKIH ISKAZA D.O.O.
PODGORICA

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICA

Primljeno: 08-08-2024				
Org. jed.	Jedinstveni klasifik. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
08/1	402/24	721/9		

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICA

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2023. GODINU

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2023. GODINU**

SADRŽAJ

	Strana
I IZVJEŠTAJ REVIZORA	1 - 4
II FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI:	
BILANS USPJEHA ZA 2023. GODINU	5
BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2023. GODINE	6
ISKAZ O PROMJENAMA NETO IMOVINE (KAPITALA)	7
BILANS NOVČANIH TOKOVA	8
III NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	9 - 26

Agencija za reviziju finansijskih iskaza d.o.o.

Ul. Vasa Raičkovića br. 5, Podgorica

Tel/faks: +382 20 244 652

Mob. tel. +382 67 802 881

e-mail: eurorev@t-com.me

IZVJEŠTAJ REVIZORA

Savjetu Agencije za civilno vazduhoplovstvo, Podgorica

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Agencije za civilno vazduhoplovstvo, Podgorica (u daljem tekstu: Agencija) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, bilans uspjeha, iskaz o promjenama neto imovine (kapitala) i bilansa novčanih tokova za 2023. godinu, te napomene uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, osim za efekat pitanja opisan u odjeljku *Osnova za kvalifikovano mišljenje*, priloženi finansijski izvještaji Agencije u svim značajnim aspektima prikazuju fer i istinito finansijski položaj Agencije na dan 31.12.2023. godine, njenu finansijsku uspješnost te novčane tokove za godinu koja se završava na ovaj datum u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objavljenim u Napomeni 3 uz finansijske izvještaje.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Nije usaglašeno stanje poreza i doprinosa u poslovnim knjigama Agencije sa stanjem u evidenciji Poreske uprave Crne Gore. Agencija nije u poslovnim knjigama evidentirala potraživanje u iznosu od 62 hiljade EUR-a na osnovu pretplate koja je iskazana po evidenciji Poreske uprave Crne Gore. Za navedeni iznos su podcijenjena potraživanja, prihodi i dobit.

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku o revizorskim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Agencije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja o njima, i ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja	Odgovarajuća revizijska procedura
<i>Adekvatno priznavanje, vrednovanje i objelodanjivanje prihoda i drugih povezanih bilansnih pozicija</i>	
Agencija ostvaruje prihode po osnovu terminalnih naknada i prihoda od EUROCONTROL-a, Brisel za rutne naknade. Imajući u vidu karakter ovih prihoda, postoji rizik neadekvatnog priznavanja prihoda i njihovog procjenjivanja. Postoji i rizik nepravilnog razgraničenja prihoda u odgovarajućem periodu. Utvdili smo da su prihodi po osnovu terminalnih i rutnih naknada ključno pitanje revizije zbog njihovog značajnog iznosa, te rizika priznavanja i vrednovanja prihoda i sa njima povezanim bilansnim pozicijama. Objelodanjene informacije koje se odnose na priznavanje prihoda i potraživanja izvršeno je u napomenama 5.1., 5.2. i 4.3. u Napomenama uz finansijske izvještaje.	Naše revizijske procedure su uključivale: - Razumijevanje politika i procedura koje se primjenjuju na priznavanje prihoda kao i analizu i testiranje efikasnosti funkcionisanja internih kontrola koje se odnose na proces priznavanja prihoda i povezanih bilansnih pozicija; - Obavljanje analitičkih postupaka ključnih komponenti Agencije, analizirajući aktuelne performanse sa istim performansama prethodne godine i - Obavljanje cut-off procedura na uzorku transakcija prihoda na kraju godine kako bi se zaključilo da li je priznavanje obavljeno za odgovarajući vremenski period. Zaključak: <i>Na osnovu izvršenih aktivnosti, nismo utvrdili materijalne greške za priznavanje i vrednovanje prihoda i potraživanja.</i>

Skretanje pažnje

Protiv Agencije se vodi više sudskih sporova do čijeg okončanja nijesmo u mogućnosti da utvrdimo efekte na finansijske izvještaje Agencije.

Odgovornosti menadžmenta za finansijske izvještaje

Menadžment je odgovoran za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s punim MSFI i za one interne kontrole za koje menadžment odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usled prevare ili grešaka. U sastavljanju finansijskih izvještaja, menadžment je odgovoran za procjenjivanje sposobnosti Agencije da nastavi s poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s nastavkom poslovanja i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na stalnosti poslovanja, osim ako Država ili namjerava likvidirati Agenciju ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Vlasnik je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Agencija.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usled prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati usled prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja. Kao sastavni dio revizije u skladu s MRS, koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- identifikujemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog iskaza nastalog usled prevare je veći od rizika nastalog usled greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, falsifikovanje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- sagledavamo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Agencije.
- ocjenjujemo adekvatnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je izvršio menadžment.
- donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane menadžmenta i, na onosvu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Agencije da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom mišljenju na objelodanjivanje u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Agencija prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe, dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite. Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u veoma rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posledice saopštavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog saopštavanja.

Podgorica, 8. avgust 2024. godine.

EUROREV DOO, Podgorica

Dejan Savić
Dejan Savić, Ovlašćeni revizor

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Bilans uspjeha za 2023. godinu

	Napomene	2023. EUR 000	2022. EUR 000
Poslovni prihodi	4	6.864	6.804
Ostali poslovni dobici	5	325	87
		7.189	6.891
Troškovi materijala	6	(35)	(44)
Troškovi zaposlenih	7	(2.699)	(2.226)
Amortizacija	9	(141)	(130)
Ostali poslovni rashodi	8	(1.590)	(1.478)
		(4.465)	(3.878)
PROFIT OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		2.724	3.013
Neto finansijski prihod		2	4
Ostali rashodi	10	(360)	(49)
Porez na dobitak			-
NETO PROFIT ZA OBRAČUN. PERIOD	19	2.366	2.968

Napomene na stranama 9 - 26 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Izvještaj revizora - strane 1 - 4.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Bilans stanja na dan 31. decembar 2023. godine

	Napomene	2023. EUR 000	2022. EUR 000
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nematerijalna imovina	11	34	50
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	1.139	1.192
		1.173	1.242
Obrtna imovina			
Potraživanja od kupaca	13	1.232	1.253
Kratkoročni finansijski plasmani	14	900	2.701
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	8.192	3.887
Unaprijed plaćeni troškovi	16	162	154
		10.486	7.995
UKUPNA AKTIVA		11.659	9.237
PASIVA			
Kapital i rezerve			
Državni kapital	17	3.350	3.350
Revalorizaciona rezerva	18	221	248
Neraspoređeni dobitak / gubitak	19	6.870	4.481
		10.441	8.079
Dugoročne obaveze			
Dugoročna rezervisanja	20	314	231
		314	231
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne obaveze iz poslovanja	21	903	866
Kratkoročne finansijske obaveze		-	60
Obaveze za poreze		-	1
Obračunate obaveze		1	-
		904	927
UKUPNA PASIVA		11.659	9.237

Podgorica, 06.08.2024. godine

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICADIREKTOR
Ivan Šćekić

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala)

(EUR 000)

	Državni kapital	Rezerve	Neraspore- đeni dobitak	Gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01. januar 2022. godine	3.350	189	2.328	(817)	5.050
Korekcija početnog stanja	-	59	2	-	61
Profit za 2022. godinu	-	-	2.968	-	2.968
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	3.350	248	5.298	(817)	8.079
Korekcija početnog stanja	-	-	(3)	-	(3)
Ukidanje rezervi za više obračunatu amortizaciju	-	(27)	26	-	(1)
Profit za 2023. godinu	-	-	2.366	-	2.366
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	3.350	221	7.687	(817)	10.441

Napomene na stranama 9 - 26 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Izvještaj revizora - strane 1 - 4.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

BILANS NOVČANIH TOKOVA

	2023. EUR 000	2022. EUR 000
A GOTOVINSKI TOKOVI IZ OPERATIVNIH AKTIVNOSTI		
Gotovinska primanja od poslovne aktivnosti	6.744	6.376
Gotovinske isplate dobavljačima i zaposlenima	(4.170)	(3.467)
Gotovina generisana iz poslovnih aktivnosti	-	-
Odlivi gotovine na ime plaćene kamate	-	-
Odlivi gotovine na ime plaćenog poreza na dobit	-	-
Neto gotovina iz operativnih aktivnosti	2.574	2.909
B GOTOVINSKI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi od prodaje postrojenja i opreme	4	-
Prilivi od primljene kamate	2	4
Povraćaj kratkoročnih plasmana	3	-
Odliv po osnovu kupovine imovine, postrojenja i opreme	(79)	(46)
Odliv po osnovu kupovine imovine u svrhu investiranja	-	-
Neto gotovina iz aktivnosti investiranja	(70)	(42)
C GOTOVINSKI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Priliv od emitovanja akcijskog kapitala	-	-
Prilivi od dugoročnog uzajmljivanja	-	-
Odliv po osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava	(900)	(30)
Neto gotovina od aktivnosti finansiranja	(900)	(30)
Neto povećanje/smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	1.604	2.837
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	6.588	3.751
Efekti kursnih razlika na kraju perioda	-	-
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	8.192	6.588

U skladu sa MRS 7 kao gotovina i gotovinski ekvivalenti smatraju se i finansijski plasmani sa rokom dospeljeća do tri mjeseca.

Napomene na stranama 9 - 26 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Izvještaj revizora - strane 1 - 4.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje

Djelatnost i organizacija

1. Uprava za civilno vazduhoplovstvo osnovana je decembra 2006. godine kao posebno pravno lice u oblasti civilnog vazdušnog saobraćaja, a na osnovu propisa kojima je regulisan vazdušni saobraćaj, kao i naloga Ministarstva saobraćaja.

Crna Gora 13.03.2007. godine postaje punopravni član Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO), specijalizovane organizacije Ujedinjenih Nacija zadužene za stalni nadzor sprovođenja ciljeva Čikaške konvencije. ICAO utvrđuje da svaka država članica ima potpuni suverenitet i nadležnost nad vazdušnim prostorom iznad svoje teritorije i obezbjeđuje međunarodni vazdušni saobraćaj iznad ili na svojoj teritoriji. Postavši član ICAO-a, Crna Gora 25.06.2008. godine postaje punopravni član Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva (ECAC). Država Crna Gora je 01.07.2007. godine primljena u članstvo EUROCONTROL-a, organizacije koja je zadužena za bezbjednost vazdušne plovidbe.

Zakonom o vazdušnom saobraćaju (Sl. list CG br. 30/2012) od 08.06.2012. godine uređuje se vazdušni saobraćaj u vazdušnom prostoru Crne Gore. Zakonom je predviđeno da Vlada Crne Gore osniva Agenciju za civilno vazduhoplovstvo koja za svoj rad odgovara Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Vladi, kojoj podnosi izvještaj o radu. Odlukom Vlade Crne Gore (Sl. list CG br. 45/2009) osniva se Agencija za civilno vazduhoplovstvo, transformisanjem Uprave za civilno vazduhoplovstvo.

Broj zaposlenih radnika na kraju 2023. godine je 51 (2022. godine 53).

Sjedište Agencije je u Podgorici, ul. Josipa Broza Tita bb.

Osnovna djelatnost Agencije je:

- Certifikovanje i stručni nadzor u smislu kontinuiranog ispunjavanja uslova za obavljanje vazdušnog saobraćaja i drugih djelatnosti u vazdušnom saobraćaju,
- Izdavanje operativnih licenci i uvjerenja o sposobnosti vazdušnog saobraćaja (ispunjenost propisanih uslova za sigurno korišćenje vazduhoplova) i odobravanja operativnih priručnika vazdušnom prevozniku,
- Određivanje organizacije za proizvodnju vazduhoplova, djelova i uređaja vazduhoplova u Crnoj Gori,
- Određivanje pravnih ili fizičkih lica koja obavljaju ljekarske preglede vazduhoplovnog osoblja,
- Određivanje školskih centara i programa za osposobljavanje vazduhoplovnog osoblja, vazduhoplova i aerodroma,
- Određivanje vazdušnih puteva i ruta na predlog provajdera vazduhoplovnih usluga,
- Vođenje propisanih registara i evidencija,

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

- Predstavljanje Crne Gore u organizaciji međunarodnog civilnog vazduhoplovstva (ICAO) i drugim međunarodnim organizacijama i institucijama iz oblasti vazdušnog saobraćaja,
- Učestvovanje u radu stručnih tijela i radnih grupa pri međunarodnim organizacijama iz oblasti vazdušnog saobraćaja,
- Saradnja sa inostranim tijelima nadležnim za civilni vazdušni saobraćaj,
- Kao i drugi poslovi u skladu sa Zakonom, drugim propisima i Statutom.

Organi Agencije su Savjet Agencije i Direktor.

Savjet Agencije ima Predsjednika i četiri člana, koje bira Vlada na period od 5 godina. Za prvi izbor, predsjednik i dva člana se biraju na 5 godina, a dva člana na period od 3 godine.

Direktora Agencije bira Savjet Agencije na period od četiri godine i za svoj rad odgovara Savjetu.

Sredstva za rad Agencija ostvaruje po osnovu:

- prihoda od djelatnosti Agencije,
- dijela naknada provajdera vazduhoplovnih usluga na rutne, terminalne i druge naknade koje plaćaju korisnici usluga,
- dijela naknade koju plaćaju operateri vazduhoplova po toni prevezene robe u civilnom vazdušnom saobraćaju,
- dijela naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku i
- drugih izvora u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju.

Članom 11, stav 6 ovog Zakona, utvrđeno ja da, ako se godišnjim obračunom prihoda i rashoda Agencije utvrdi da su ukupno ostvareni prihodi Agencije veći od ukupno ostvarenih rashoda, višak prihoda se izdvaja na poseban račun i može se koristiti isključivo za ispunjenje obaveza nastalih radi unaprjeđenja sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja i ostvarivanja funkcije Agencije u narednoj kalendarskoj godini.

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

2.1. Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva i sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI i MRS**

2.2. Prema Zakonu o računovodstvu Crne Gore pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koje je proglasio IASB i usvojio i objavio nadležni organ koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje.

U skladu sa odlukom Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore od 01.01.2009. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni računovodstveni standardi (MRS):

MRS - 1, 2, 7, 8, 10, 12, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40 i 41.

Od 01.01.2009. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

MSFI - 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8.

Od 01.01.2013. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

MSFI - 10, 11, 12 i 13.

Od 01.01.2021. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

MSFI - 14 i 16.

Od 01.01.2021. godine, u Crnoj Gori je preveden i u zvaničnoj primjeni sledeći IFRIC:

IFRIC - 22.

Od 01.01.2024. godine, u Crnoj Gori će biti u zvaničnoj primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

MSFI - 9 i 15.

Novi standardi i nove izmjene postojećih Standarda koji su u primjeni za izvještajni period, nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Crnoj Gori.

Korišćenje procenjivanja

2.3. Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva korišćenje najboljih mogućih procjena i pretpostavki koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak**

Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe opreme i ostalih rezervisanja.

Koncept nastavka poslovanja

2.4. Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da stanje u privredi i buduće mjere monetarne i ekonomske politike neće imati značajan negativan uticaj na budući finansijski položaj i rezultate poslovanja Agencije.

Osnovne računovodstvene politike

3. Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja godišnjeg računa za 2023. godinu su sledeće:

Prihodi

3.1. Prihodi se odmjeravaju po pravičnoj vrijednosti primljene naknade ili naknade koja će se primiti i predstavljaju iznose koji se dobijaju za prodatu robu i izvršene usluge, umanjene za odobrene popuste. Prihod se priznaje kada nema značajne neizvjesnosti u pogledu naplativosti obračunatih prihoda i mogućnosti povraćaja po osnovu reklamacije. Ostvareni prihodi se najvećim dijelom odnose na prihode od terminalnih naknada i prihode od EUROCONTROL-a, Brisel za rutne naknade.

Unaprijed naplaćeni prihodi se iskazuju kao odloženi prihodi i prenose u redovne prihode u trenutku izvršenja usluge.

Poslovni rashodi

3.2. Poslovni rashodi uključuju sve troškove direktno vezane za izvršenje osnovne djelatnosti Agencije. Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda). Priznati rashodi direktno se povezuju sa priznatim prihodima u poslovnom rezultatu obračunskog perioda. Rashodi se priznaju u obračunskom periodu i onda kada je nastala obaveza, a nema uslova da se priznaju kao bilansna pozicija imovine.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Finansijski prihodi i rashodi**

3.3. Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju prihode od kamata po osnovu potraživanja i plasmana kao i rashode kamata. Prihodi i rashodi od kamata se iskazuju u momentu obračuna prema ugovorenim kamatnim stopama. Pod kamatom se, takođe, podrazumijeva i bilo koji oblik revalorizacije obaveza, ako je to ugovoreno ili propisano.

Prihodi po osnovu naplaćenih dividendi iskazuju se u bilansu uspjeha kao finansijski prihodi u periodu u kome su nastali.

Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

3.4. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene. Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja, preračunata su u protivvrijednost EUR, po kursu valuta važećem na dan bilansa stanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike, nastale preračunom potraživanja i obaveza u stranim sredstvima plaćanja u njihovu protivvrijednost u EUR i preračunom poslovnih promjena u toku godine, priznaju se u bilansu uspjeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Doprinosi za socijalnu sigurnost zaposlenih

3.5. U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Agencija je u obavezi da uplati u ime zaposlenih, doprinose Fondu PIO, Zavodu za zapošljavanje i Fondu rada kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih.

Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po zakonom propisanim stopama. Doprinosi na teret zaposlenog i doprinosi na teret poslodavca se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Tekući porez na dobit

3.6.1. Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa poreskim propisima Crne Gore po progresivnoj stopi koja iznosi 9 – 15 % u zavisnosti od poreske osnovice.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak**

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti iskazane u Bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda po odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (čl. 8 i 9 za usklađivanje prihoda i čl. 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Zakon o porezu na dobit Crne Gore ne predviđa da se poslovni poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnov za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, poslovni gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za smanjenje oporezive dobiti iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Obveznik poreza na dobit dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima. Porez po odbitku plaća se po stopi od 15 % na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica, javni fondovi i javne ustanove čiji je osnivač Crna Gora, plaćaju porez na dobit samo za dobit koju ostvaruju prodajom proizvoda i usluga na tržištu.

Prema stručnom mišljenju Ministarstva finansija Crne Gore broj 04-6515/1 od 15.06.2010. godine, Agencija za civilno vazduhoplovstvo nije obveznik poreza na dobit, s obzirom da ne posluje na tržišnom principu.

Odloženi porez na dobit

3.6.2. Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Agencija za civilno vazduhoplovstvo nije obveznik poreza na dobit, pa i ne obračunava odloženi porez.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Porezi i doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja**

3.6.3. Porezi i doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim državnim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su iskazani u bilansu uspjeha u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Nematerijalna ulaganja

3.7. Nematerijalna ulaganja početno se priznaju po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Nematerijalna ulaganja obuhvataju ulaganja u softvere i licence.

U skladu sa članom 13 stav 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl. list CG br. 146/2021) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija kupljenih softvera se za poreske svrhe obračunava primjenom degresivnog metoda, dok se za ostala nematerijalna ulaganja obračunava primjenom proporcionalnog metoda.

Nekretnine, postrojenja i oprema

3.8. Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti. Procjena vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme vrši se metodom tržišne vrijednosti, uzimajući u obzir preostali korisni vijek trajanja nekretnina i opreme. Negativni efekti procjene vrijednosti knjiže se na teret revalorizacionih rezervi do iznosa revalorizacionih rezervi utvrđenih prethodnom procjenom, a razlika iznad iznosa ranijih revalorizacionih rezervi evidentira se na teret rashoda perioda.

Pozitivni efekti procjene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme iskazani su kao revalorizaciona rezerva. Učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i vrši se u slučajevima kada njihova neto sadašnja vrijednost materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti sredstva na dan bilansa stanja.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak**

Prilikom prodaje ili rashodovanja revalorizovanih nekretnina, postrojenja i opreme pozitivan efekat revalorizacije koji ostaje kao revalorizaciona rezerva datog sredstva se prenosi direktno na neraspoređenu dobit odnosno akumulirani gubitak. Prenos sa revalorizacionih rezervi vrši se i u slučaju kada se sredstvo rashoduje. U skladu sa mišljenjem Poreske uprave, revalorizacija nekretnina i opreme ne iziskuje usklađivanje poreske osnovice sredstva u prijavi poreza na dobit.

Nekretnine, postrojenja i oprema nabavljene nakon procjene treba iskazati po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Naknadni troškovi, troškovi zamjene djelova postrojenja i opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi značajnih adaptacija, remonta i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti postrojenja i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina, postrojenja i opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme i postrojenja, smatraju se rashodom perioda u kome su nastali.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Neotpisana vrijednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava se naknađuje na teret ostalih rashoda.

Amortizacija

3.9. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualne vrijednosti, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine, postrojenja i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Stope amortizacije koje su u primjeni su:

<i>Grupa osnovnih sredstava</i>	<i>Stopa amortizacije %</i>
Nematerijalna ulaganja	20,00 - 100,00
Građevinski objekti	4,50
Razna oprema	10,00 - 100,00
Transportna sredstva	15,00 - 25,00
Računarska oprema	25,00 - 100,00

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl. list CG br. 146/2021) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala osnovna sredstva primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu bez obzira na datum aktiviranja.

Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

3.10. Agencija na dan bilansa stanja procjenjuje da li postoje bilo kakve indicije da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve indicije, procjenjuje se nadoknadiiva vrijedost imovine za takvo sredstvo, kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja.

Gubitak zbog umanjjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadiive vrijednosti. Nadoknadiiva vrijednost je fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Obezvrjeđenje se priznaje kao rashod tekućeg perioda, osim kada se sredstvo vodi po revalorizovanoj vrijednosti, kada se umanjjenje vrijednosti tretira kao smanjenje revalorizacije rezerve.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do promijenjene procjene nadoknativog iznosa, ali ne iznad knjigovodstvenog iznosa koji bi bio utvrđen da gubitak od umanjjenja vrijednosti nije bio priznat u ranijim godinama. Poništenje obezvrjeđenja se prikazuje kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacije rezerve.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Dugoročni finansijski plasmani**

3.11. Dugoročni finansijski plasmani koji se kotiraju na aktivnom tržištu vrednuju se po tržišnoj vrijednosti, a plasmani koji se ne kotiraju vrednuju se po amortizacionom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Zalihe

3.12. Zalihe se iskazuju po nabavnoj vrijednosti (cijeni koštanja), koja uključuje fakturnu vrijednost dobavljača, transportne i zavisne troškove nabavke ili po neto prodajnoj vrijednosti, ukoliko je ona niža. Neto prodajna vrijednost je vrijednost po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja prodajne vrijednosti za troškove prodaje.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima, otpisuju se.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

3.13. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa se inicijalno priznaju po nominalnoj vrijednosti. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se preko ispravke vrijednosti.

Za potraživanja od kupaca koja nisu naplaćena u roku od 180 dana od dana kada je dužnik bio u obavezi da plati vrši se ispravka za 50 %, a za ona starija od 365 dana - 100 %. Naknadna naplata potraživanja koje je ranije bilo ispravljeno ili otpisano priznaje se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

3.14. Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, depozite po viđenju kod poslovnih banaka i druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospijeca do tri mjeseca.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Obaveze prema dobavljačima**

3.15. Obaveze prema dobavljačima se prikazuju po fakturnoj vrijednosti.

Obaveze po kreditima

3.16. Obaveze po kreditima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope koja korespondira efektivnoj kamatnoj stopi.

Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

3.17. Rezervisanja se priznaju kada Agencija ima zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će doći do odliva sredstava kako bi se izmirila obaveza i kada se iznos ovih obaveza može pouzdano procijeniti.

Agencija procjenjuje mogući nepovoljni razvoj događaja kao rezultat zbivanja u prošlosti i ukoliko je vjerovatnoća da će sudski spor biti izgubljen, Agencija vrši rezervisanje kojim se u cjelosti obezbjeđuje iznos potencijalne obaveze po osnovu negativnog razrješenja sudskog spora. Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva se ne priznaju u finansijskim izvještajima.

Pravična (fer) vrijednost

3.18. Poslovna politika Agencije je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije, kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Agencije vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Agencije, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Poslovni prihodi

4. Pregled ostvarenih prihoda je sledeći:

	2023.	2022.
	EUR 000	EUR 000
Prihod od EUROCONTROL-a, Brisel	5.264	5.562
Prihod od terminalnih naknada SMATSA	329	268
Prihod od putničkih naknada	1.220	927
Prihod od ostalih naknada, dozvola i dr.	51	47
	6.864	6.804

Ostali poslovni dobici

5. Ostali poslovni dobici su:

	2023.	2022.
	EUR 000	EUR 000
Prihod od povraćaja sredstava	-	1
Prihod od rutnih naknada iz ranijih godina	128	6
Prihod od ukidanje rezervisanja	194	75
Ostalo	3	5
	325	87

Troškovi materijala

6. Ove troškove čine:

	2023.	2022.
	EUR 000	EUR 000
Troškovi kancelarijskog materijala	(17)	(16)
Troškovi ostalog materijala (rezervni djelovi i dr.)	(3)	(13)
Troškovi goriva	(5)	(4)
Troškovi električne energije	(10)	(11)
	(35)	(44)

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Troškovi zaposlenih

7. Pregled zarada je sledeći:

	2023.	2022.
	EUR 000	EUR 000
Troškovi neto zarada i naknade zarada	(1.441)	(1.251)
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	(268)	(183)
Troškovi prireza i doprinosa na zarade	(533)	(370)
Troškovi dnevnica za službena putovanja	(25)	(22)
Troškovi prevoza i smještaja na sl. putovanjima	(133)	(104)
Troškovi zimnice	(50)	(54)
Troškovi privremenih i povremenih poslova	(25)	(65)
Troškovi Nacionalnog odbora Agencije	(58)	(59)
Troškovi Savjeta Agencije	(83)	(99)
Troškovi pomoći zaposlenima	(9)	(14)
Troškovi otpremnina	(53)	-
Troškovi ostalih naknada	(21)	(5)
	(2.699)	(2.226)

Ostali poslovni rashodi

8. Ostale poslovne rashode čine:

	2023.	2022.
	EUR 000	EUR 000
Troškovi PTT i transporta	(32)	(36)
Troškovi rezervisanja za jub. nagrade i otpremnine	(35)	(17)
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	(50)	(126)
Troškovi zakupa	(35)	(4)
Troškovi održavanja	(40)	(19)
Troškovi reprezentacije	(18)	(20)
Troškovi pomoći	(6)	(6)
Troškovi traganja i spašavanja	(755)	(740)
Troškovi osiguranja	(37)	(32)
Troškovi platnog prometa	(15)	(13)
Troškovi kontribucije EUROCONTROL-u	(445)	(361)
Troškovi poreza na imovinu	(5)	(4)
Troškovi neproizvodnih usluga	(98)	(86)
Ostali troškovi poslovanja	(19)	(14)
	(1.590)	(1.478)

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Amortizacija**

9. Ukupni troškovi amortizacije za 2023. godinu u iznosu od 141 hiljadu EUR-a (2022. godine 130 hiljada EUR-a), sadrže amortizaciju nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 125 hiljada EUR-a i nematerijalne imovine u iznosu od 16 hiljada EUR-a.

Amortizacija je obračunata u skladu sa Napomenom 3.9.

Ostali rashodi

10. Ostali rashodi iznose 360 hiljada EUR-a (2022. godine 49 hiljada EUR-a) i čine ih troškovi ispravke vrijednosti potraživanja od većeg broja kupaca u iznosu od 342 hiljade EUR-a, od zaposlenih u iznosu od 14 hiljada EUR-a i ostalo u iznosu od 4 hiljade EUR-a.

Nematerijalna imovina

11. Nematerijalna imovina na dan 31.12.2023. godine iznosi 34 hiljade EUR-a (2022. godine 50 hiljada EUR-a) i čine ih softveri nabavne vrijednosti 79 hiljada EUR-a i ispravke vrijednosti 45 hiljada EUR-a.

Ispravka vrijednosti nematerijalne imovine za 2023. godinu iznosi 16 hiljada EUR-a.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Nekretnine, postrojenja i oprema

12. Nekretnine, postrojenja i oprema su prikazani kako slijedi:

	Građevinski objekti	Oprema	Ukupno
	EUR 000	EUR 000	EUR 000
Nabavna ili revalorizovana vrijednost			
Stanje 01.01.2023. godine	1.016	395	1.411
Nabavke	-	79	79
Prodaja i rashod	-	(20)	(20)
Stanje 31.12.2023. godine	1.016	454	1.470
Ispravka vrijednosti			
Stanje 01.01.2023. godine	92	127	219
Amortizacija 2023. godine (Napomena 9)	45	80	125
Prodaja i rashod	-	(13)	(13)
Stanje 31.12.2023. godine	137	194	331
Sadašnja vrijednost 31.12.2023. godine	879	260	1.139
Sadašnja vrijednost 31.12.2022. godine	924	268	1.192

Potraživanja od kupaca

13. Potraživanja od kupaca se odnose na:

	2023.	2022.
	EUR 000	EUR 000
Potraživanja za terminalne naknade - SMATSA	840	820
Ispravka vrijednosti potraživanja za terminalne naknade	(712)	(701)
Potraživanja za rutne naknade - EUROCONTROL	842	945
Potraživanja za putničke i robne naknade	447	222
Ispravka vrij. potraživanja za putničke i robne naknade	(186)	(49)
Potraživanja za povraćaj stipendije	6	6
Ostala potraživanja od zaposlenih	9	10
Ispravka vrijednosti potraživanja od zaposlenih	(14)	-
	1.232	1.253

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Nije usaglašeno stanje poreza i doprinosa u poslovnim knjigama Agencije sa stanjem u evidenciji Poreske uprave Crne Gore. Agencija nije u poslovnim knjigama evidentirala potraživanje u iznosu od 62 hiljade EUR-a na osnovu pretplate koja je iskazana po evidenciji Poreske uprave Crne Gore. Za navedeni iznos su podcijenjena potraživanja, prihodi i dobit.

Kratkoročni finansijski plasmani

14. Kratkoročne finansijske plasmane čine oročeni depoziti kod:

	Kamatna stopa	Datum dopijeca	2023.
	% godišnje		EUR 000
“Erste banke” ad, Podgorica	0,55	27.07.2024.	300
“Erste banke” ad, Podgorica	0,55	27.07.2024.	600
			900

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

15. Gotovina je prikazana kako slijedi:

	2023.	2022.
	EUR 000	EUR 000
Žiro račun	2.217	748
Blagajna	3	3
Devizni račun	5.972	3.136
	8.192	3.887

Agencija za civilno vazduhoplovstvo, Podgorica poslovanje obavlja preko “Crnogorske komercijalne banke” ad, Podgorica, “Hipotekarne banke” ad, Podgorica, “Prve banke Crne Gore” ad, Podgorica i “Erste banke” ad, Podgorica.

Unaprijed plaćeni troškovi

16. Unaprijed plaćeni troškovi iznose 162 hiljade EUR-a (2022. godine 154 hiljade EUR-a) i čine ih razgraničeni troškovi kontribucije EUROCONTROL-a za prvi kvartal 2024. godine u iznosu od 117 hiljada EUR-a, razgraničeni troškovi osiguranja u iznosu od 28 hiljada EUR-a i razgraničeni troškovi licenci u iznosu od 17 hiljada EUR-a.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Državni kapital**

17. Kapital Agencije, na dan 31.12.2023. godine iznosi 3.350 hiljada EUR-a (2022. godine 3.350 hiljada EUR-a) i predstavlja osnivački ulog Države Crne Gore u iznosu od 30 hiljada EUR-a i kapital nastao procjenom vrijednosti izvršene od strane ovlaštenog procjenjivača u iznosu od 3.320 hiljada EUR-a.

Pregled promjena na kapitalu prikazan je u Iskazu o promjenama neto imovine (kapitala).

Revalorizaciona rezerva

18. Revalorizaciona rezerva na dan 31.12.2023. godine iznosi 221 hiljadu EUR-a (2022. godine 248 hiljada EUR-a) i nastala je kao rezultat povećanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme po osnovu procjene.

Smanjenje u iznosu od 27 hiljada EUR-a predstavlja ukidanje rezervi po osnovu više obračunate amortizacije poslije procjene u odnosu na onu prije procjene za iznos od 25 hiljada EUR-a i po osnovu rashodovanja opreme – 2 hiljade EUR-a.

Neraspoređeni dobitak / gubitak

19. U poslovnoj 2023. godini Agencija je ostvarila dobitak u iznosu od 2.366 hiljada EUR-a (2022. godine 2.968 hiljada EUR-a).

Dobit ranijih godina je povećana po osnovu donosa sa rezervi više obračunate amortizacije poslije procjene u odnosu na onu prije procjene u iznosu od 26 hiljada EUR-a, dok je umanjena po osnovu ispravke početnog stanja za 3 hiljade EUR-a.

Ukupni neraspoređeni dobitak iznosi 7.687 hiljada EUR-a, a nepokriveni gubitak 817 hiljada EUR-a.

Dugoročna rezervisanja

20. Dugoročna rezervisanja iznose 314 hiljada EUR-a (2022. godine 231 hiljadu EUR-a) i čine ih rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 175 hiljada EUR-a, otpremnine za penziju u iznosu od 103 hiljade EUR-a i jubilarne nagrade u iznosu od 36 hiljada EUR-a.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Kratkoročne obaveze iz poslovanja

21. Ove obaveze čine:

	2023.	2022.
	EUR 000	EUR 000
Obaveze prema dobavljačima	148	151
Obaveze za poslove traganja i spašavanja	755	680
Obaveze za neto zarade	-	22
Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada	-	13
	903	866

Obaveze prema dobavljačima se odnose na obaveze prema: EUROCONTROLU, Brisel u iznosu od 117 hiljada EUR-a, "Crnogorskom telekomu", Podgorica u iznosu od 8 hiljada EUR-a i ostalim dobavljačima u iznosu od 23 hiljade EUR-a.

Obaveze za poslove traganja i spašavanja čine obaveze prema: Ministarstvu unutrašnjih poslova - Uprava policije u iznosu od 330 hiljada EUR-a, Ministarstvu saobraćaja - Uprava pomorske sigurnosti u iznosu od 215 hiljada EUR-a, Generalnom sekretarijatu Vlade u iznosu od 150 hiljada EUR-a i Gorskoj službi spašavanja, Nikšić u iznosu od 60 hiljada EUR-a.

Sudski sporovi

22. Prema Izjavi odgovornih, protiv Agencije za civilno vazduhoplovstvo, Podgorica se vode sudski sporovi po tužbi šest zaposlenih radnika u Agenciji zbog: manje isplaćenih zarada, dodataka na zarade, varijabilnog dijela zarade, obračuna minulog rada i dodatnih poslova, kao i po tužbi Dragana Đurovića zbog poništaja Rješenja Agencije kojim mu je odbijen zahtjev za produženje prava na primanje naknade nakon prestanka radnog odnosa.

Agencija je izvršila rezervisanje u iznosu od 150 hiljada EUR-a po osnovu presude u sporu sa Miloradom Todorovićem i Draganom Đurovićem u iznosu od 25 hiljada EUR-a.

Do konačnog okončanja ostalih sudskih sporova, nijesmo u mogućnosti da utvrdimo efekte na finansijske izvještaje Agencije.